

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र

एम. ए. भाग १ सत्र २ हिंदी (६०:४० स्वरूपाचा अभ्यासक्रम)

मार्च/एप्रिल २०२६ परीक्षा

आपण दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रामध्ये प्रवेश घेतल्याबद्दल आपले स्वागत. शैक्षणिक वर्ष २०२५ — २०२६ मध्ये एम. ए. भाग १ सत्र २ साठी प्रवेशित झालेल्या विद्यार्थ्यांकरिता ६० : ४० च्या स्वरूपानुसारचे स्वाध्याय प्रश्न सोबत देत आहोत. सदरचे स्वाध्याय खाली दिलेल्या नियमावलीप्रमाणे पूर्ण करून आपल्या **अभ्यास केंद्राकडे** जमा करणे आवश्यक आहे.

नियम :

1. प्रवेशित विद्यार्थ्यांनी निवडलेल्या प्रत्येक पेपरसाठी एक असे स्वाध्याय पूर्ण करावयाचे आहेत. स्वाध्याय लिहिण्याकरिता आखीव कागद / A4 size paper वापरावा.
2. स्वाध्याय उत्तरपत्रिकेच्या मुखपृष्ठावर आपण प्रवेश घेतलेल्या अभ्यासक्रमाचे नाव, वर्ष, तुमचा परीक्षेचा बैठक क्रमांक, नोंदणीप्रमाणे नाव, पत्ता (कायमस्वरूपी), विषय, PRN व मोबाईल नंबर (कायमस्वरूपी) लिहिणे आवश्यक आहे. (मुख्यपृष्ठ / Cover Page यासोबत दिलेले आहे ते Download करून वापरावे)
3. लिहून पूर्ण केलेले सर्व पेपर्सच्या स्वाध्यायावर आपला परीक्षा बैठक क्रमांक (Exam seat No.) लिहूनच प्रवेशासाठी निवडलेल्या अभ्यास केंद्रावर विहित वेळेत पोहोच करावेत (बैठक क्रमांक विद्यापीठाच्या www.unishivaji.ac.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध होतील.) स्वाध्याय जमा करताना स्वाध्यायासोबत हॉलतिकीटची झेरॉक्स प्रत जोडावी.
4. विद्यार्थ्यांनी आपल्या स्वाध्याय उत्तरपत्रिका हॉलतिकीट प्राप्त झालेनंतर तातडीने आपण निवडलेल्या अभ्यास केंद्राशी संपर्क साधून आपल्या अभ्यासकेंद्रावर जमा कराव्यात.
5. एकदा स्वाध्यायांचे मूल्यांकन झाल्यानंतर त्यांचे पूर्णमुल्यांकन व श्रेणीसुधार केले जाणार नाही. त्याची फोटोकॉपी मिळणार नाही.
6. जे विद्यार्थी दिलेल्या वेळेत स्वाध्याय जमा करतील त्याच विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जातील. जे विद्यार्थी स्वाध्याय जमा करणार नाहीत अशा विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जाणार नाहीत. त्यास दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र जबाबदार राहणार नाही.

विशेष सूचना

- दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या सर्व मान्यताप्राप्त अभ्यासकेंद्रावर संपर्क सत्राचे आयोजन केले जाते. तरी विद्यार्थ्यांनी वेळोवेळी अभ्यास केंद्र समन्वयक यांच्याशी संपर्क साधून संपर्क सत्र, परीक्षा वेळापत्रक, हॉलतिकीट, निकाल इत्यादी बाबत माहिती घ्यावी. तसेच वेळोवेळी विद्यापीठ संकेतस्थळाला भेट देवून अद्ययावत माहिती जाणून घ्यावी.
- आपण निवडलेल्या विषयाप्रमाणे स्वयंअध्ययन साहित्य घेणे, आपल्या पाठयक्रमाचा अभ्यासक्रम (Syllabus) प्राप्त करून घेणे व त्याप्रमाणे अध्ययन करणेची जबाबदारी विद्यार्थ्यांची आहे.
- आपल्या रजिस्ट्रेशन फॉर्मवर असलेल्या अभ्यासकेंद्रामध्येच स्वाध्याय जमा करावयाचे आहेत जर दुसऱ्या अभ्यासकेंद्रावर स्वाध्याय जमा केले तर स्वाध्यायाचे गुण आपल्या गुणपत्रिकेवर येणार नाहीत व त्यासाठी दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र जबाबदार असणार नाही याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.

स्वाध्याय उत्तर पत्रिकेचे मुखपृष्ठ (Cover Page)

अभ्यासक्रमाचे नांव :

(बी.ए./बी.कॉम. भाग 1 एम.ए./एम कॉम भाग 1 व 2)

सत्र :

(पहिले/दूसरे/तिसरे/चौथे/पाचवे/सहावे)

विषय :

परीक्षा बैठक क्रमांक

1. अभ्यास केंद्राचे नाव -----

2. विद्यार्थ्यांचे पूर्ण नाव -----

3. पूर्ण पत्ता : -----

----- पिन कोड नं.-----

4. मोबाईल क्रमांक : लॅण्डलाईन क्रमांक :

5. अभ्यासक्रमाचे नाव : ----- सत्र -----

6. पेपरचे नाव : -----

7. पेपर क्रमांक : -----

8. सबजेक्ट कोड : -----

9. परीक्षा बैठक क्रमांक -----

(ज्या परीक्षेसाठी स्वाध्याय जमा करत आहे)

10. पी.आर.एन. : -----

11. स्वाध्याय जमा करण्याचा दिनांक : -----

12. विद्यार्थ्यांची स्वाक्षरी : -----

(फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता)

मिळालेले गुण : -----

परीक्षकांची स्वाक्षरी : -----

M.A. Hindi Part I Sem. II
Assignment Question March/April 2026 Exam

एम. ए. हिंदी भाग १ सत्र २
स्वाध्याय प्रश्न मार्च/एप्रिल २०२६ परीक्षा

एम . ए. भाग 1 हिंदी सत्र 2: आधुनिक गद्य साहित्य

- स्वाध्याय १: धरती धन न अपना उपन्यास में चित्रित समस्या ओ का विवेचन करे ।
स्वाध्याय २: काला पत्थर नाटको में चित्रित पात्रो का चित्रण करे ।
केस स्टडी : “पहला सफेद बाल” किस मानसिक परिवर्तन का प्रतीक है?
ग्रंथ परीक्षण: “माटी के मुरते मानव जीवन की अस्थायित्व का प्रतीक हैं।” इस कथन की समीक्षा कीजिए।

एम . ए. भाग 1 हिंदी सत्र 2: भाषा विज्ञान एवं हिंदी भाषा

- स्वाध्याय १: अर्थ परिवर्तन कारण लिखिए।
स्वाध्याय २: हिंदी में कम्प्युटर सुविधाओ का संक्षिप्त परिचय लिखिए।
केस स्टडी : भाषा और समाज के पारस्परिक संबंध पर एक केस स्टडी प्रस्तुत कीजिए।
ग्रंथ परीक्षण: “भाषा विज्ञान” पुस्तक का समग्र मूल्यांकन प्रस्तुत कीजिए।

एम . ए. भाग 1 हिंदी सत्र 2: हिंदी साहित्य का इतिहास

- स्वाध्याय १: द्विवेदी युगीन काव्य की प्रवृत्तियां लिखिए।
स्वाध्याय २: आत्मकथा साहित्य का उदभव और विकास स्पष्ट कीजिए ।
केस स्टडी : हिंदी में लिंग-व्यवस्था की जटिलताओं को केस स्टडी के माध्यम से स्पष्ट कीजिए।
ग्रंथ परीक्षण: “हिंदी साहित्य : युग और प्रवृत्तियां” का समग्र मूल्यांकन प्रस्तुत कीजिए।

एम . ए. भाग 1 हिंदी सत्र 2: लघुपट निर्माण

- स्वाध्याय १: लघुपट का अर्थ बताकर लघुपट निर्माण के प्रकार लिखिए।
स्वाध्याय २: लघुपट साहित्य का स्वरूप बताकर साहित्य के तत्व कि चर्चा करे ।
केस स्टडी : लघुपट और फीचर फिल्म में संरचना एवं प्रभाव के अंतर को केस स्टडी के माध्यम से स्पष्ट कीजिए।
ग्रंथ परीक्षण: डिजिटल प्लेटफॉर्म (YouTube, OTT आदि) ने लघुपट निर्माण को कैसे प्रभावित किया है?

एम . ए. भाग 1 हिंदी सत्र 2: विशेष रचनाकार कमलेश्वर

- स्वाध्याय १: कितने पाकिस्तान उपन्यास की कथावस्तु लिखिए।
स्वाध्याय २: खोई हुई दिशाए कहानी कि समीक्षा लिखिए।
केस स्टडी : “बयान” कहानी में निरुपाय राय के चरित्र का समग्र मूल्यांकन कीजिए।
ग्रंथ परीक्षण: “अनबिता उपन्यास” की प्रमुख विशेषताएँ एवं सीमाएँ बताइए।